מסורת הש"ס

גמ' ו)[נכרות פו: ופס נקמן] **ב)**[גיטין הכי"ף והכל"ם ר' יצאי אומר עד בין כו' ור"ל אמר עד למטה כו'] **ג)**[נקמן נד.] **ד)**[מנחות פו.] **ה)**[ל"ל כדרבא כלעיל פ"ג ע"ב] **ו)**[ל"ל רבא] **רש"י ז)** ל"ל **תוס' ח)**עיין רש"ס **ט)**[עי' מכר"ס]

הגהות הב"ח

(ו) **גמ'** רבי יצחק אומר עד למטה:

הגהות

רש"י ד"ה ח"ג מאי לאו. לשון אחר בין כך' בין צלע לצלע בין הפרשות. ל"ל בין בלע בלעג פי הפרשות בלעוט כו':
(ר"ן תכר)

תוס' ד"ה ואת"ל ע"ע בכלל. אבל אי פי' פרשה כשרה כו'. כל"ל:
(ר"ם"ס)

פניני רש"י

פולמוסא. מיל המלך...
(עירובין לה:)

תיקו. וכל תיקו למיפוק לטומרא:
(לעיל ג:)

שיטה מקובצת

ו) וכל אותו בין הפרשה טרפה: **כ)** כשהיא מעורה ודבוקה: **ג)** הא איכא שהרי כולה קיימת: **ד)** על שם שקרום התחתון אדום: **ה)** ואיני יודע או שמא מסוף עובי פצול ראשון עד פצול ב' קרוי בין הפרשות: **ו)** ממקום שהכל מודים הרמזון הגון שהוכבות על הגוף דהיינו למטה:

עין משפט נר מצוה

סג א ב ג ד מיי' פ"ט מהל' שחיטה הל' ג ד סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סימן לג סעיף ה ועיין בסג"ה:
סד ה מיי' שם פ"ח הל' כה סמג שם טוש"ע יו"ד סי' מג סעיף ו:
סה ו ז מיי' שם הל' כג ולמטה"ל ועיין בכ"מ ובל"מ:
סו ח מיי' שם הל' כה טוש"ע שם סעיף ח:
סז ט מיי' שם פ"ו הלכה ו סמג שם טוש"ע יו"ד סי' לו סעיף ו:
סח י מיי' שם טוש"ע שם סעיף ב:

רבינו גרשום

עד ועד בכלל כו' כלומר אמרת עד אחת טרפה עד ועד בכלל כו' אם תמצא לומר עד ולא עד בכלל שהראשונה אינה בכלל מוח פי פרשה ראשונה מהו שהיא בינתים בין סוף השדרה לתחלת פרשה של ראשונה מהו ישנה בכלל חוט השדרה אי לא: אם תמצא לומר עד ועד בכלל פרשה (ראשונה) [עצמה] בכלל מוח [או לא] **ז)**אבל לא שניה. אם ניטלה פרשה שניה עצמה עצם וגם מוח תירדן כבשר ולא כחוט השדרה: עד בין אגפים. עד כנפי העוף: כי הא דר' חייא זריק ליה כלומר ר' חייא זריק ליה וטריף הבהמה שלא נשתייר ממנה כזית ור' שמעון ב"ר מטביל ביה כלומר אכיל ליה ע"י טיבול ומכשר לבהמה אע"ג דלא הוי כזית: במקום שהיא חיה כלומר באותו מקום שהיא תולה: הילכך בעינן כזית במקום מרה והן במקום שהיא חיה: מתלקט מהו כלומר דלא הוי כזית במקום אחד אלא מתלקט מכמה מקומות: כרצועה מהו כלומר ארוך וקצר: מרודד מהו דלא הוי כזית עב אלא מרודד: אי למ"ד כזית במקום מרה האיכא כלומר כיון דמעורה בטרפשה: ואמרי לה קרמא תתאה דשתי קרמות יש בריאה וסימנין כיתונא דורדא כר' כלומר דאדום הפנימי כורדד. תתאה מגין מדרבא דאמר רבא האי ריאה דאגלידא

ז) כפי הגירסא שלפנינו בגמ' ומיהו מוכן מ"ב אפכל לא שניה ומולי דגירסא לעיל היה לו דפרשה לשונה בכלל מוח אפכל לא שניה וכו'.

מסכת זבים

פרק ב' משנה א'

הַכֹּל מְטַמְּאִין בַּזִּיבָה, אַף הַגָּרִים, אַף הָעֲבָדִים, בֵּין מְשֻׁחָרְרִין בֵּין שֶׁאֵינָן מְשֻׁחָרְרִין, חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה, וְקָטָן, פְּרִים אָדָם, פְּרִים חַמָּה. טַמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס, נוֹתְנִין עֲלֵיהֶן חֲמְרֵי הָאִישׁ וְחֲמְרֵי הָאִשָּׁה, מְטַמְּאִין בְּדָם כְּאִישׁ, וּבְלֹבֶן כְּאִישׁ, וְטַמְּאָתָן בְּמָפָּץ:

עד ועד בכלל. והכי קאמר מן הלמ"ש ועד בין הפרשה לשמוטה וכל מותו בין [ו] בכלל טרפה או ללמוד הכי קאמר עד ולא עד בכלל טרפה שניטים כשרה שניה היכי יודע ה"ג לרשמוטה דמשפקא ליה וממילא משמע ולא לשטרין לפרושי לשמוטה ושניה היכי יודע לכיון לשמר ודלמי טרפה עד שמא אין ולא היה בכלל מכלל לשמלן ועד שניטים משפקא ליה ומדלא מיניייהו הוה לשקט ללא תימא שניה כשניטים לקולף: **את"ל עד ולא עד בכלל פי פרשה מהו.** נשפקא המוט הגדול כנגד פי הפלוגין הרלמוסים בשמוס פיצול מהו בכלל טרפה הוא או בכלל היכי יודע מי שמרינן עד בין דוקף ופי הפרשה טרפה או לאו דוקף: **ואת"ל עד ועד בכלל.** ליכא למיבעי בפי הפרשה מידי דודלמי טרפה לשפילו מוט שכנגד השפקא שבין שני הפילוגים טרפה וכ"ש פי פילוג הרלמשן שלא הכי קא מיבעיא [ז]ליה נשפקא הפילוג עלמו מן המוט ומהו ובפרשה לשמוטה קאי: **תידון בבשר.** שמא נשפקא הפילוג כשרה: ה"ג **מאי לאו ראשונה ושניה לא שלישית.** מאי לאו פילוג לשמלן ולא"ג למוט של שחריים עליין בכלל טרפות או בכלל שפקא הוא וכן שני לשון מורי. לשון אחר בין הפרשות הן בלעוות קטנות של מליה. פרשות הוא בשר המפריש בין בלע לבלע. (בין) [פי] הפרשות בלעוות שבין פרשה לפרשה: **גדי שמן.** מי: **בליעה טפי.** הבלעוות בלעלין ואין ניכרין כשמוש מי: **בליטי טפי.** ונשפקו הבשר והכל דומה לבלעות וכל לשון זה אינו נראה לי ומפי גמון שמעתיו: **עד אחת.** עד בין הפרשה לשמוטה להייטו בלע לשמוטה של מליה: **טרפה.** שם נשפק המוט: **בעי רב הונא עד ועד בכלל.** שמא נשפק המוט כנגד בלע הרלשון טרפה לשמיהו נמי קאי בין בשמי פרשות כיון בלעוות הגדולות: **ולא עד בכלל.** ובכלל מיהו יודע הוא: **פי פרשה.** נשפק המוט לבלע מחלת העצם ולא כנגדו ממש מאי בהדי עצם תמיד ומיהו יודע או בהדי פרשה קמייתא תמיד וטרפה ולא נהירא להו ודלמי מן הפרשה היא ולא מדין הפרשה: **פרשה עצמה.** נשפק המוט כנגד פרשה שבין בלע לשמלן לשני מהו בהדי לשמלן שדיון ליה וטרפה או בתר בלע שי שדיון ליה ומיהו יודע: **תידון בבשר.** שם נשפק המוט כנגדו ולהמי ליטמא גרם מאי לאו פרשה שניה ומפי גמון לשמר שמעתי פרשה עלמו נשבר הבלע עלמו ולשון מורי הרלשון הגון וסייג מלתי לו בהלכות גדולות והוא עיקר: **עד למטה.** מכנפיו הוי כמ מוט השדרה דיליה: **ולריש לקיש עד בנגד בין אגפים.** ותו לא: **ושלחו ליה דבי נשיאה.** שלחו בשבילו שילך לשלם: **והא אנן תנן.** גבי מלו כשרות בשמני' (לקמן נד.): **זריק לה.** לבהמה שלא נשחייר בה כזית מן הכבד דקשבר טרפה: **מטביל לה.** מוכלה וכל מלכלם ע"י טיבול מועל מו מרוסק כך שמעתי מבל נראה בעיני דבשיקור והימר טריף ומכשר הוה שייך למיתני וזריק ומטביל לא שייך ליה ומשמבדא דהכי קאמר רבי מייה זריק לה לבבד של כל בהמה ולא היה מוכלו ללא הוה מצייב ליה ורבי שמעון מטביל ליה לשם על גב ללאו בשר הוא קאכיל ליה משום בריאותא דקשבר נשמה מלויה בו דלקי"ל בכרכות (דף מד:) כל נפש משיב נפש וכלאמרינן (לעיל דף ג.) הרופה שיבריא מוכן כזית בשר קודם שמלת נפשה הילכך שם לא נשמייר כזית להעלות מרוכה שיחזור וירפא טרפה ולר' מייה לא בעי כדי להעלות מרוכה אלא שיהא פורלת מקום מליל למרה דשיהא במקום מרה בעינן דלקמן: **עשיריין מקצין.** רבי שמעון בן רבי נהו של נשיא היה ומקמן לשון עלמן: **פולמוסא.** חיל השלטון: **ערוקאי.** גמירו מינאי הא מילתא כזית שאמרו במקום מרה יהא: **במקום שהיא חיה.** שהכבד היה משם להייטו מקום מלייתה כשהיא מעורה [כ] דשוקה תמא הכלויות זה נראה לי ומלמתי ליטמא שחריות הכבד חוכ"ש בלע"ז והן טרפשין: **מתלקט מהו.** כזית מתלקט ולא במקום אחד אלא מלי כזית כאן ומלי כזית כאן: **מרודד.** מרוקע טיבע"ל בלע"ז וגרע מכלילוה: **נרלדלה.** נעקרה במקומות הרבה: **ומעורה בטרפשיה.** כאן מעט ומלן מעט וכולה קיימת: **הא איכא.**

ג] הרי כולה קיימת: רב נחמן קרמא תתאה ס"ל: **ביתונא דורדא.** מלבוש מלום שהריאה מוחמת בו. ורלה על שם שקרוס ד] מחמון מלום הוא כדלמרינן לקמן (עמוד ב) כהיגיע סומקא: **דאגליד.** שניטל קרוס העליון והופשט כמו גלודה דמתניתין (לקמן דף נד.): כהיגיע

ט)עד ועד בכלל או דלמא עד ולא עד בכלל בעי רב פפא את"ל עד ולא עד בכלל פי פרשה מהו בעי רבי ירמיה את"ל א"עד ועד בכלל פרשה עצמה מהו ת"ש ב"הפרשה תידון כבשר מאי לאו פרשה ראשונה ושניה לא ג"שלישית בעופא ר' יצאי אומר (ו) ז)למטה מן האגפים ור"ל אמר ד"עד בין אגפים אמר עולא הוה קאימנא קמיה דבן פזי ואייתו לקמיה עופא ובדק עד בין אגפים ושלח ליה דבי נשיאה וקם ואזל ולא ידענא אי משום דלא צריך למבדק טפי אי משום כבוד נשיאה: ניטלה הכבד וכו': הא נשתייר הימנה כלום כשרה אע"ג דלא הוי כזית והתנן ג)ניטל הכבד ונשתייר הימנה כזית כשרה אמר רב יוסף לא קשיא הא ר' חייא הא ר"ש בר רבי כי הא דר' חייא זריק לה ור"ש בר רבי מטביל לה ד)וסימניך עשיריין מקמצין ההוא פולמוסא דאתא לפומבדיתא ערקו רבנה ורב יוסף פגע בהו ר' זירא אמר להו ערוקאי כזית שאמרו במקום מרה רב אדא בר אהבה אמר במקום שהיא חיה אמר רב פפא ה"הלכך בעינן כזית במקום מרה ובעינן כזית במקום שהיא חיה ו'בעי ר' ירמיה מתלקט מהו כרצועה מהו בעי רב אשי כזית מרודד מהו ז'תיקו בעא מיניה ר' זריקא מר' אמי נדלדלה כבד ומעורה בטרפשיה מהו אמר ליה ח"דלדול זה איני יודע מהו אי למ"ד במקום מרה הא איכא אי למ"ד במקום שהיא חיה הא איכא: הריאה שניקבה: רב ושמואל ורב אסי דאמרי קרמא עילאה ואמרי לה קרמא תתאה אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן וסימניך כיתונא דורדא דמנחא ביה ריאה ט"פשיטא אי אינקיב עילאה ולא אינקיב תתאה תתאה מגין כ)כדרבה דאמר י)רבה 'האי ריאה דאגליד כאהינא

עד ועד בכלל או עד ולא עד בכלל. מדלמר בפירקין (לקמן דף נה.) כל שיעורלן דשיעורו מכמים להמיר ליכא למפשמ מידי דהכי מילי במשנה או בברייתל מבל הכא מימרל היל: **ואם תימצי לומר עד ולא עד בכלל פי פרשה מהו.** לף על פי שלמר שמוטל עד בין הפרשות מ"מ מפשקא ליה דללמל מתחלת עודי פיצול לשמלן עד פיצול שני שלמטה הימנו קרוי בין הפרשות לשמלן ועד ולא עד בכלל ואיני יודע מו שמא מסוף עודי פיצול ה] קרוי בין הפרשות שזהו בין הפרשות ממש מבל מה שהוא בנגד עודי המוט המתפלל לא מיקרי בין הפרשות וטרפה לי נמי משום הכי מפשקא ליה שמא פי פרשות עלמן דהייטו עודי פיצול לשמלן הוי בין הפרשות דקלמר שמוטל לשוט המתפלל ליטין והל דנקט שמוטל עד בין הפרשות ולא נקט עד הפרשות לפי שהלמד מתחיל ללמת והמתפלל קודם לתבירו ודוקל שם עד ולא עד בכלל ליבעיל ליה בפי פרשה לשמוטה מבל שם עד ועד בכלל לא מלי למיבעי פי פרשה שניה מהו לממה נפשך הבבד שניה לא מלי יודע כמו בין הפרשות שי להה על בין הפרשות לשמלן קלמר דטרפה ומו לא ומש לימא לפי פרשה ליטו קרוי בין הפרשות הרי לא מלינן שיהא טרפה מלא עד בין הפרשות ומש הוא קרוי בין הפרשות הלמר שניה מיני יודע ובכלל שניה יש לו להיות:

ואם תימצי לומר עד ועד בכלל פרשה עצמה מהו. פירש בקונטרס נפשק הפילוג עלמה מן המוט מהו ונרלה לשפילו לשם מימלי לומר דעד ולא עד בכלל הוא שהוא למיבעי בפרשה עלמה אע"ל לפי פרשה טרפה מבל מי פי פרשה בשניה מן ולמי ליכא למיבעי דכ"ש פרשה עלמה ועוד י"ל למיבעיא ליה שם נפשק הפילוג ברחוק ממקום מיבורו כנגד מוט השדרה שבין פילוג לשמלן לפילוג שני שהוא בין הפרשות לשמלן והשתא לא מלי למיבעי בלע לשמלן בין הפרשות ועד ולא עד בכלל: **מאי לאו ראשונה ושניה.** הל דנקט שניה משום דמי הוי טרפה הוה שייך למיבעי כל הנך בעיות בשניה כמו ברלשונה: **למטה מן האגפים.** יש להסתפק שם למטה ממקום מיבורן בגוף קלמר שם למטה ממקום שהוכבות על [ו] העוף להייטו למטה מסוף עשם של כנף הממוכר בגוף: **ערוקאי.** רבי זירא לא היה לריך לברוח למיני גנאי של מלך היה לשבח בגבורתא מליסר שיין כדלמר בפרק זה בורר (סנהדרין פה:) דכי הוה אתי ריש נהרא למתא כי הוה מזי רבנן אמר להו לך עמי בא בתדיך: **הלכך בעינן כזית במקום שהיא חיה.** הכי קיימא לן כדפסקינן בעיל (דף מג.) הלכה כדברי המומר בכזית: **ואמרי לה קרמא תתאה.** כלומר עם עילאה דמי מתאה גרידא הל פסקינן בשמוע בעינן מרוייהו ואם כן לא הוה ליה לא כרב ט)ולא כשמואל: מיקקיב

ב בר מניומי אמר רב נחמן וסימניך כיתונא דורדא דמנחא ביה ריאה **כ**פשיטא אי אינקיב עילאה ולא אינקיב תתאה תתאה מגין **כ**כדרבה דאמר **י**רבה 'האי ריאה דאגליד כאהינא